

TÁMOP-4.1.1.F-14/1/KONV-2015-0006

Egység, alprojekt/alprogram neve

Rendezvény cím, dátum

AZ ÁLLATVÉDELEM TÁRGYA

Mikó Józsefné Jónás
Edit

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Az állatvédelem (animal protection, Tierschutz) az embernek a rábízott állatokkal szembeni felelősségéből fakadó tevékenység.

Célja nem csupán az állatok kímélete, a fájdalommal vagy szenvedéssel járó környezeti tényezőktől való megóvás, hanem az állategyedek jóllétének (well-being, welfare, Wohlbefinden, bien être, komfortérzés, jó közérzet) megteremtése is az állatok környezetének jobbítása által.

Az állatvédelem köre **a gerinces állatfajok** egyedeire terjed ki.

Az állatvédelem köre nem terjed ki a gerinctelen állatokra (protozoonok, szivacsok és a diffúz idegrendszerű metazoonok), amelyekben még nem fejlődött ki a tudat anatómiai alapját alkotó központi idegrendszer.

Az állatvédelem elmélete több
tudományterülethez kapcsolódó
környezettani tudomány.

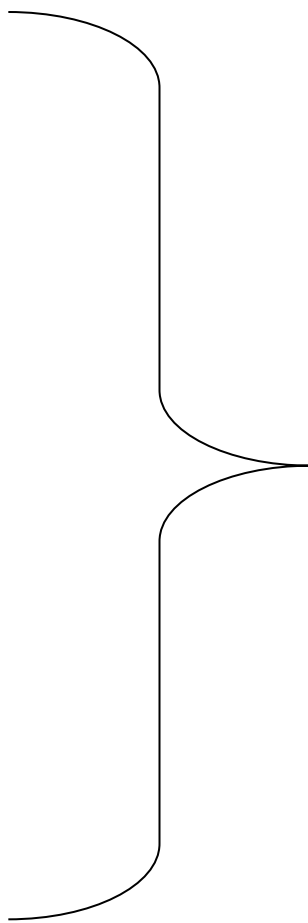
Viselkedéstan - jóllét

Klinikum – egészség,

Állathigiénia -biológiai igények kielégítése

CÉL

- a fájdalom,
- a szenvedés ,
- egyéb
egészségkárosodások
és a hibás környezeti
tényezők

megállapítása ,
valamint
megszüntetése

AZ ÁLLATVÉDELEM TÖRTÉNETE

ŐSKOR

- **A vad szellemének megidézése → animizmus (lásd barlangrajzok)**

a vadászó közösség léte az elejthető állatoktól függött

táncsal előre lejátszották a vadászat műveleteit, imákkal és más szertartásokkal *kívánták* megidézni a vad szellemét

AZ ÁLLATVÉDELEM TÖRTÉNETE ÓSKOR

TOTEMIZMUS

ősmagyarok – turul

- amikor valamely közösség, főleg nemzetség valamely állatfajjal (ritkábban növényvel vagy tárggyal) hozza magát kapcsolatba, annak nevét viseli, gyakran állatőstől származónak tartja magát.
- A totemállat húsának fogyasztása ezért számos népnél tilos, más népeknél viszont húsának élvezése ajánlatos, főleg bizonyos ünnepi alkalmakkor.

Állat áldozás

AZ ÁLLATVÉDELEM TÖRTÉNETE ŐSKOR

Domesztikáció

(segítőtárs, vadásztárs, értékmérők)

Macska- rágcsálók –gabona

Ló-közlekedés

Domesztikáció

(segítőtárs, vadásztárs, értékmérők)

Galamb-hírvivő
Kecske-hús, bőr
Sólyom-vadásztárs

a farkasból kitenyésztett kutya i.e kb 2000-
ben vadásztárs, házőrző és terelő

AZ ÁLLATVÉDELEM A HÁZIASÍTÁSSAL KEZDŐDÖTT

A háziasítás folyamán a vadállatok **elárvult** kölykeit az ember felnevelte, s az idősebbeket befogta, etette, a ragadózóktól és az időjárás viszontagságaitól **megóvta**.

Az állatok haszna és vagyonértéke, valamint annak felismerése, hogy a háziállatok az emberhez ragaszkodnak, felébresztette az ember állatok iránti vonzódását, felelősségtudatát, s ezzel az állatvédelem erkölcsi indítékát.

AZ ÁLLATVÉDELEM TÖRTÉNETE

ÓKOR

- **Kultikus áldozás, jóslás**
- **Az állatápolás, gondozás, takarmányozás, állategészségügyi kezdetei**
- **Az állatok harcászati felhasználása (ló, kutya, elefánt, galamb)**
- **Állatviadatok**

AZ ÁLLATVÉDELEM TÖRTÉNETE ÓKOR

- Az ókori Egyiptom állattenyésztéséről a gizehi piramisokból származó falfestmények (i.e. 3000 év) tanúskodnak.
- A szarvasmarhákat például meglepően sokoldalúan (tej, hús, erőtermelés, bikaviadalok, áldozati célok) hasznosították.
- A ló viszont csak később, i.e. 1700 évvel jelent meg az ország gazdasági életében.
- Babilonia területén talált falfestmények és metszetek az ökrök és szamarak igázását, a juh és kecskenyájak legeltetését ábrázolják.
- Hammurábi már i.e. 1250-ben szabályozta az állatok tulajdonlását, az állatorvosi díjtételeket és a pásztorok fizetését.

- A perzsák vallási könyveiben ugyancsak szó esik a legeltetésről, az istállókról és a karámokról
- Kürosz király (i.e. VI. sz.) megszervezte a lovasposta-állontásokat, ahol a lovak pihentetésére istállókat építettek
- A perzsák nagy gondot fordítottak a pata ápolásába
- Büntették azt, aki a vemhes kutyával türelmetlenül bánt, és annak ápolását elhanyagolta
- A kutya ekkor már nyáj- és házőrzésre, valamint vadászatra is szolgált

Írásos emlékek:

Mózes → Genezis: a világ teremtésének mozzanatai között szól az állatok teremtéséről is. *Mózes 5 könyve a Tóra.*

- *A Tóra-ban* foglalt törvényekből vezettek le a zsidók a tételes szabályokat (*Misna*), amelyeket később írásba foglalt magyarázatokkal egészítették ki
- Ezek gyűjteménye *a palesztinai Gemara* (i. u. 350-ig), valamint *a babiloni Gemara* (i. u. 220-254)
- *A Misna és a két Gemara* együtt alkotja a *Talmud-ot*. Egyes iratok állatokkal is foglalkoznak. Így a Tóra egyik könyve (*Leviták, 4.4. fejezet*) előírja az állatok levágása alkalmával szükséges rögzítést.

AZ ÁLLATVÉDELEM TÖRTÉNETE ÓKOR

“Nincs állat a földön, sem szárnyaival repülő madár, amelyek ne alkotnának közösséget veletek”

Korán 6:38

Írásos emlékek:

– Mohamed → Korán

A muszlimok hite szerint:

- minden élőlény az Isten teremtménye
- az Isten szeret minden állatot
- az állatok azért léteznek, hogy az emberek hasznára legyenek
- az állatok felé jószándékkal és könyörülettel kell viseltetni

A muszlimok kerülniük kell:

- az állatokkal szembeni kegyetlenséget
- az állatok túldolgoztatását vagy túlterhelését
- az állatok sport-szerű vadászatát (élelem gyanánt megengedett, ha humánusan ölik le)
- a ló sörényének vagy farkának vágását
- az állatviadalokat mint sport
- az iparszerű állattenyésztést

AZ ÁLLATVÉDELEM TÖRTÉNETE

ÓKOR

Írásos emlékek:

Védák könyve/hindu szentírás:

India állattenyésztéséről a hinduizmus 4 vallási könyve, a Védák (i.e. 2500-500) szolgáltatnak értékes ismereteket.

- Elsősorban lovat, marhát, tevét, juhot és kecskét, tyúkot tartottak (sertést nem). A feltehetően zebu eredetű marhájuk fekete-, vörös és barna-tarka volt.
- Az időszámítás előtti Indiában a szarvasmarhát sokoldalúan hasznosították. A teheneket naponta háromszor fejték (!), a tehéntejet savanyították és vajjá dolgozták fel. A szarvasmarhát igavonásra és vágóállatként is hasznosították.
- Nagy becsben tartották lóállományukat. Több fajtát is tenyésztettek, az ókori India lótenyésztési kultúrája magas színvonalon állt.

- **Anima bestiális szemlélet (alacsonyabb szintű élőlény)**
- **Assisi Szent Ferenc → Állatok Világnapja október 04.**
- **Globalizáció (lásd Amerika felfedezése)**

AZ ÁLLATVÉDELEM TÖRTÉNETE ÚJKOR

- **Urbanizációs, polgáriasodás**
- **Jogforrások megjelenése, tiltás, szabályozás, szerveződés**
- **Állatkereskedés, állatviadal üzletek**

AZ ÁLLATVÉDELEM TÖRTÉNETE MAGYARORSZÁGON

Nincsenek írásos emlékek a **honfoglalás előtti** időszakról

DE!

Nem megfelelően tartott, ápolt és kímélt lovak nélkül sem a honfoglalás, sem a későbbi kalandozások nem történhetek volna meg.

A későbbi állattenyésztő életmód, a tenyésztett állatok külpiacra is jutó nagy száma és értéke, valamint a magyar állatfajták kitenyésztése ugyancsak feltételezi az állatok kíméletét

AZ ÁLLATVÉDELEM TÖRTÉNETE MAGYARORSZÁGON

- XV. sz. állatápoló gyógyító pálos-rendi szerzetesek
- XVII. sz. **Balassi Bálint** állatvédő egyesület elnöke
- 1729 II. Károly „a vadászat és madarászat szabályozása”:
„habár ., a vadászat és madarászat szabadsága a nemesek és földesurak részére épen marad, szaporodás idején mégis , a vadászatot és madarászatot gyakorolni nem szabad.”

A rendelet 10. szakasza szarvasra és őzre naptári tilalmi időket tartalmaz

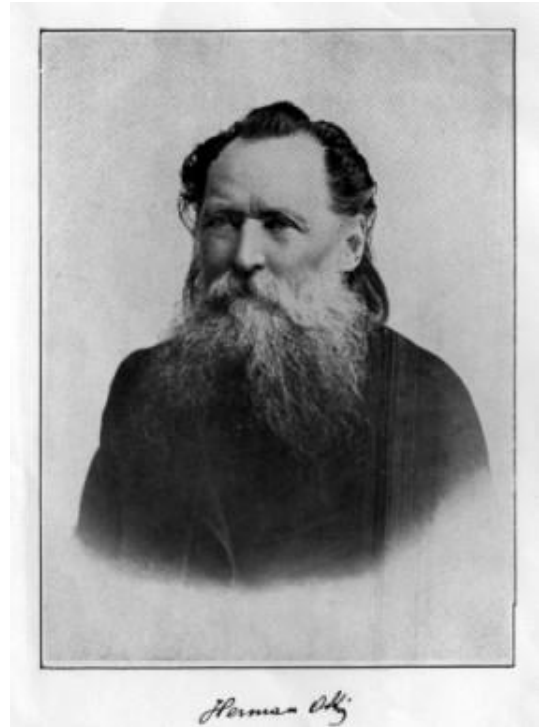
- 1845 Almási Balogh Pál, Kossuth Lajos háziorvosa javaslatára állatvédő egyesület alakul, azonban semmiféle tevékenységet sem fejt ki
- 1882 Herman Ottó elnökké választása
- 1898 Állatvédők törvénykönyve (Kereki Nagy Sándor)

HERMAN OTTÓ SZAVAI

„Én annak a nemzetnek nyújtanám a pálmaágat, amely nem éri be többé avval, hogy gyöngé, védtelen embertársát oltalmazza, a nyomorgót fölsegíti, az elhagyottat keblére öleli, hanem kiterjeszti jóindulatát, védelmét és gyámolítását a nálánál alsóbbrendű, de mégiscsak élő lényekre, az állatokra is ha manapság másért sem, hát azért a nagy haszonért és számtalan jó szolgálatért, amelyet az állatok az embernek hajtanak.

Nekünk el kell vinnünk a szeretetet, az irgalom eszméit be az iskolába, be kell vinnünk oda az állatvédelem eszméit is!

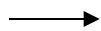
A gyermek, amely általunk vezéreltetve fölismeri, hogy az állat hasznos, az ember szeretetére és irgalmára is méltó lény, szívében föl fog melegedni, érzelmei nemesbülni fognak, és e talajból majd kihajt a virágok virága, a tiszta emberszeretet is azt akarjuk bizonyítani .., hogy művelt nemzet vagyunk, ez eszközök egyike az állatok jogszerű védelme is

(1835-1914)

AZ ÁLLATVÉDELEM TÖRTÉNETE MAGYARORSZÁGON

- **1901 Kihágási Büntető Törvénykönyv nyilvánosan elkövetett durva állatkínzást bünteti**
- **1909 Állatvédelem c. folyóirat (Herman Ottó)**
- **A II világháborút követően a társadalmi-gazdasági gondok az állatvédelem eszméjét háttérbe szorították.**

- **1967 Magyar Országos Állatvédő Egyesület (Károlyi Mihályné vezetésével) a 80-as évek elején feloszlott**

Jogutód: Herman Ottó Magyar Országos Állat- és Természetvédő Egyesület (HEROSZ) 1984 HEROSZ,

Kisebb szervezetek: Fauna, Fehérkereszt, Fekete István, Radikálisok stb.

- **1981 Állategészségügyi Szabályzat**
az állatok tartására és szállítására, valamint a
levágásra vonatkozó előírások
- **1998 Az állatok védelméről és kíméletéről
szóló törvény**

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE